

It is proved that one of the main reasons for tutoring is the shortcomings of the state system of school education and sharp competition between students for a place of study in an elite educational institution, whether it is a school or a university. It is for this reason that in the post-Soviet countries, including Poland, a new powerful tutoring market has emerged, known as the "third sector of education".

Key words: tutoring, equality of educational opportunities, causes, positive and negative consequences.

Стаття надійшла до редакції 22.02.2018 р.

Прийнято до друку 01.03.2018 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Савченко С. В.

УДК 378.22:796

О. С. Гадючко

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ

Актуальність досліджуваної теми полягає в тому, що реформування вищої педагогічної школи в Україні вимагає нових поглядів і шляхів вирішення підготовки майбутніх фахівців у сфері фізичної культури і спорту. Однією з умов вирішення цього завдання є використання досвіду і практики передових педагогів і вчених країни.

Надзвичайно важливим критерієм якості роботи майбутніх фахівців фізичної культури і спорту є професіоналізм. Вагому роль в у зазначеному досліджуваному явищі ах магістратури.

Проблеми забезпечення якості професійної підготовки майбутніх фахівців була і залишається об'єктом уваги таких дослідників, як: В. Курило, В. Кремень, О. Отравенко, Ю. Романенко, С. Савченко, Л. Сущенко, С. Шевченко, Б. Шиян, Ю. Якименко та ін.

Аналіз робіт показав, що питання формування основ професіоналізму майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в процесі фахової підготовки в умовах магістратури було предметом вивчення низки науковців. Так у докторській дисертації Б. Шияна розкриваються теоретико-методичні основи підготовки вчителів фізичного виховання в педагогічних закладах. В зазначеній науковій роботі здійснено аналіз загальної характеристики розвитку вищої освіти в Україні та педагогічної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури [12].

Окремі питання досліджуваної проблеми висвітлено в наукових розвідках В. Майбороди «Становлення і розвиток національної вищої

педагогічної освіти в Україні» [5] та Л. Сущенко «Професійна підготовка фахівців фізичного виховання і спорту» [10].

Не зважаючи на те, що науковці розкривали окремі питання досліджуваної проблеми, однак вона залишається маловивченою й потребує подальших напрацювань.

Проаналізувати актуальні проблеми підготовки майбутніх спеціалістів фізичної культури і спорту, які розглядаються в наукових дослідженнях українських вчених, з метою використання накопиченого досвіду в сучасних умовах.

Метою статті є висвітлення особливостей формування основ професіоналізму майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в процесі фахової підготовки. Одним з головних завдань сучасних освітніх установ України є забезпечення якості освіти суспільства. Зміни в змісті основ професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту припускають розвиток процесу самовизначення і саморозвитку особистості, які потребують оволодіння певного рівня професійних і особистісних компетенцій.

Усвідомлення важливості перетворень, які обумовлюють зміну замовлення на підготовку педагогічних кадрів у сфері фізичної культури і спорту, сприяє забезпеченню нової якості професійної підготовки майбутніх педагогів. В умовах відсутності єдиного соціального замовлення на освіту вузи педагогічної спрямованості набувають значущу ступінь самостійності. Державним замовленням визначаються цілі, обов'язковий мінімум до змісту і вимоги до результатів безперервної освіти. Забезпечення якості освіти є прерогативою освітніх установ, педагогічних колективів, які реалізують професійний процес. Від цього залежить вибір способів передачі знань, формування педагогічних вмінь і навичок, якість розробки програмно-методичних матеріалів, організації ефективної комунікації, що забезпечують виховання та розвиток особистості майбутнього педагога.

Найбільш поширене в педагогіці трактування поняття «професійна підготовка» як всебічна цілеспрямована організація яка програмно забезпечує його професійну готовність. В даний час це розгорнутий у часі і просторі процес професійного самовизначення і саморозвитку особистості, що передбачає оволодіння певним рівнем професійних і особистісних компетенцій.

Теоретичний аналіз сучасних психолого-педагогічних досліджень українськими вченими дозволив визначити сучасні підходи до якості освіти та зв'язати з наступними професійними характеристиками: конкурентоспроможністю, особистій і професійній мобільності, професійна культура, інформаційна компетентність, освіченість. Все більш затребуваними на ринку освітніх послуг у сфері фізичної культури і спорту стає емоційно-стійкий, висококваліфікований фахівець, який має здатність до творчості, рефлексії своєї педагогічної діяльності, фахівець, для якого характерна готовність до безперервного самовдосконалення, як

в науковій так і спортивно-тренувальній сфері. Саме такий викладач фізичної культури і спорту зможе забезпечити ефективний і оптимальний розвиток учня в школі, вихованця в спортивній секції або студента в університеті. Особистісний аспект в професійній підготовці майбутніх фахівців фізичної культури і спорту обумовлює необхідність створення умов для актуалізації його потенційних ресурсів та професійного вдосконалення в умовах навчання в магістратурі. В цьому напрямку не обхідно долати протиріччя між потребою в модернізації професійної освітньої діяльності і переважання традиційних методів освіти і виховання майбутніх фахівців у сфері фізичної культури і спорту.

В рамках вирішення даної проблеми виникає необхідність чіткого уявлення про сутність і зміст процесу підготовки магістрантів до майбутньої професійної діяльності, що передбачає звернення до поняття «інтеграція освіти». У філософському словнику інтеграція розглядається як об'єднання в ціле будь яких окремих частин, процес зближення чогонебудь [8].

Численні дослідження українських і зарубіжних педагогів і психологів дозволяють визначити сутність поняття «інтеграція освіти» та представити її потенційні можливості в професійній підготовці майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. Інтеграція розглядається в різних аспектах: інтеграція як явище має двоєдину природу і являє як процес і як його результат; інтеграція як стан цілісності має такі якісні характеристики як взаємозв'язок, взаємопроникнення, взаємозалежність; інтеграція як процес – це злиття в єдине ціле раніше диференційованих елементів приводить до нових, якісних і потенційним можливостям цієї цілісності; інтеграція виступає в якості функціональної умови існування рівноваги системи [6; 7; 9; 11].

В системі педагогічної освіти динамічно розгортаються інтеграційні процеси, які на практиці реалізують принципи безперервної освіти. Інтеграція вищої педагогічної освіти є одним з важелів підвищення доступності та якості професійної освіти. Саме галузеві освітні комплекси, що включають в свою структуру установи різних рівнів педагогічної освіти, є оптимальними варіантами збереження рівнів та кращих традицій педагогічної освіти.

Як відзначає О. Отравенко поширення інноваційних процесів в освітньому просторі вищого навчального закладу стало вагомим рушійним фактором формування нових механізмів професійної підготовки та створення внутрівузівської системи управління якістю освіти, яка містить сукупність організаційної структури, розроблених методик, процесів і ресурсів, що представлені організаційно-розпорядчими та нормативними документами, а також різного роду процедурами для контролю якості професійної підготовки майбутніх фахівців і основних напрямків діяльності вищого навчального закладу. Важливо, щоб кожен студент усвідомив сутність інноваційних процесів у професійній діяльності, навчився використовувати їх можливості. У зв'язку з цим необхідно на лекціях та

практичних заняттях вирішувати завдання, які пов'язані з розвитком особистісного і професійного зростання майбутніх учителів, їх готовністю до інноваційної діяльності та творчо їх реалізовувати у цілісному освітньому процесі вищого навчального закладу [6, с. 113].

Динаміка формування професійної компетентності забезпечується активною співпрацею з соціальними партнерами з метою задоволення вимог ринків праці та освітніх послуг. Суб'єктами соціального партнерства виступають спортивні організації: починаючи з Національного Олімпійського комітету і закінчуючи дитячо-юнацькими спортивними школами, адміністрації міст і районів, відділи освіти, вищі і середні навчальні заклади, установи додаткової освіти, громадські організації дитячі та молодіжні об'єднання і т. д. Найбільш ефективними напрямками соціальної взаємодії з загальноосвітньою установою, а саме з магістрантом, є спільні дослідницькі проекти, науково-практичні конференції, методичні семінари, форуми, практикуми, профільні табори.

Тому, успішна підготовка майбутніх спеціалістів у сфері вищої освіти не повинна обмежуватися створенням моделі випускника. Доцільним є розробка моделей випускника певного курсу, що дозволить вносити корективи й у такий спосіб оптимізувати навчання, а також модель викладача.

Отже, слід виділити ключові моменти, які складають основу розробки моделі випускника вищого навчального закладу [13]: 1) забезпечення якості підготовки; 2) орієнтація на гуманістичну спрямованість; 3) взаємозв'язок фундаментальної спрямованості підготовки та орієнтації на професійну діяльність и тісній зв'язок з практикою; 4) реалізація передової підготовки.

Таким чином, виокремивши вищезазначені особливості формування основ професіоналізму та професійного зростання майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах магістратури сподіваємося оптимізувати навчання у вищій школі. Зазначений процес дозволить максимально зблизити цілі суспільства й особистості.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямку, з нашої точки зору, необхідно спрямовувати на вивчення інших проблем удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах магістратури.

Список використаної літератури

1. Болонський процес 2020. – Європейський простір вищої освіти у новому десятиріччі // Комюніке Конференції європейських міністрів, відповідальних за вищу освіту. – Льовен-ла-Ньов, 2009. – 6 с. **2. Вища** освіта України і Болонський процес: навч. посіб. / авт. кол.: М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубінко, І. І. Бабин; за редакцією В. Г. Кременя. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с. **3. Коротков Є.** Концепція якості освіти / Є. Коротков // Підручник для директора. – 2006. – №7. – С. 4–24.

- 4. Курило В. С.** Становлення і розвиток системи освіти та педагогічної думки Східноукраїнського регіону в ХХ ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора. пед. наук: спец. 13.00.01. «Теорія та історія педагогіки» / В. С. Курило. – Луганськ, 2000. – 507 с. **5. Майборода В. К.** Становлення і розвиток національної вищої освіти в Україні (1917-1992 рр.): автореф. дис.. на здобуття наук. Ступеня доктора пед.. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / В. К. Майборода. – К., 1993. – 45 с. **6. Отравенко О. В.** Теоретичні основи забезпечення якості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в інноваційному освітньому просторі вищого навчального закладу / О. В.Отравенко / Yirtus: Scientific Journal. – December, # 10, 2016. – P. 111–115. **7. Романенко Ю. А.** Якість освіти: суть поняття та оцінювання [Електронний ресурс] / Ю. А. Романенко – Режим доступу – URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Npdntu/ppp/2009_3/romanenko.pdf
- 8. Словник** термінів з філософії [Електронний ресурс]: Режим доступу. URL: <http://philosophysss.blogspot.com/p/blog-page.html>. – Назва з екрана.
- 9. Солончук М. С.** Історія фізичної культури і спорту: навч. посібник / В. В. Солончук. – Кам'янець-Подільський держ. пед. ун-т.: Абетка-НОВА, 2001. – 235 с. **10. Сущенко Л. П.** Професійна підготовка фахівців фізичного виховання і спорту: Історичний аспект / Л. П. Сущенко // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2001. – №1. – С. 183–193. **11. Шевченко С. О.** Забезпечення якості вищої освіти в Україні у вимірі Болонського процесу: здобутки та державно-управлінські проблеми (2005 – 2010 рр.) [Електронний ресурс] / С. О. Шевченко. – Режим доступу : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=115> **12. Шиян Б. М.** Теоретико-методичні основи підготовки вчителів фізичного виховання в педагогічних закладах : автореф. дисертація на здобуття наукового звання доктора педагогічних наук: спеціальність 13.00.04 «Теорія і методика фізичного виховання та спортивного тренування» / Б. М. Шиян. – К., 1997. – 48 с. **13. Якименко Ю. І.** Якість освіти – крок до європейської інтеграції [Електронний ресурс] / Ю. І. Якименко. – Режим доступу : <http://kpi.ua/530-3>

Гадючко О. С. Особливості формування професійного зростання майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах магістратури

У статті розкрито сутність професійної підготовки на основі декількох, пріоритетних в наш час підходів навчання у вищій школі та охарактеризовано особливості професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах навчання в магістратурі. Розкрито особливості формування самонавчання і самореалізації в системі навчання, вплив на самореалізацію соціальних партнерів. Охарактеризовано закономірну модель, яка повинна реалізовуватися майбутніми фахівцями в сфері фізичної культури і спорту не лише при

побудові кар'єри, але і заздалегідь, під час навчання у вищому навчальному закладі, особливо в магістратурі.

Ключові слова: студенти, професійна підготовка, магістранти, якість професійної підготовки, компетентність, інновація, інтеграція освіти, фахівці фізичної культури і спорту.

Гадючко А. С. Особенности формирования профессионального роста будущих специалистов физической культуры и спорта в условиях магистратуры

В статье раскрыта сущность профессиональной подготовки на основе нескольких, приоритетных в наше время подходов обучения в высшей школе и охарактеризованы особенности профессиональной подготовки будущих специалистов физической культуры и спорта в условиях обучения в магистратуре. Раскрыты особенности формирования самообучения и самореализации в системе обучения, влияние на самореализацию социальных партнеров. Охарактеризованы закономерную модель, которая должна реализовываться будущими специалистами в сфере физической культуры и спорта не только при построении карьеры, но и заранее, во время обучения в высшем учебном заведении, особенно в магистратуре.

Ключевые слова: студенты, профессиональная подготовка, магистранты, качество профессиональной подготовки, компетентность, инновация, интеграция образования, специалисты физической культуры и спорта.

Gadyuchko A. Features of the Formation of the Foundations of Professionalism of Future Specialists in Physical Culture and Sports in the Process of Professional Training in the Conditions of Magistracy

The article reveals the essence of vocational training on the basis of several priority courses of higher education in our time and characterizes the features of professional training of future specialists in physical culture and sports in conditions of studying at the magistracy.

The features of the formation of self-learning and self-realization in the learning system, the impact on the self-realization of social partners are revealed. A regular model that should be implemented by future specialists in the field of physical culture and sports is described not only in the construction of a career, but also in advance, during training at a higher educational institution, especially in a magistracy.

Key words: students, vocational training of undergraduates, the quality of vocational training, competence, innovation, integration of education, specialists in physical culture and sports.

Стаття надійшла до редакції 04.02.2018 р.

Прийнято до друку 01.03.2018 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Харченко С. Я.